

TEATRUL
MIC
VICLENIILE
LUI
SCAPIN
de
Molière

În fotografii : Dumitru Furdui (sus și stînga), Florin Vasiliu și Magda Popovici (stînga jos) și scenă de ansamblu (sus)

Aparent, cronicarul se află în fața unei dileme : ce are de pus în balanță ? Spectacolul unui teatru ? Producția de absolvire a unui student — regizor ? Pînă la ultima „generală” dinaintea premierei, Iulian Vișa era încă student, supus așadar îndrumării și controlului mentorilor săi. Orice judecată critică exprimată atunci purta în ea inevitabilul simbul de îngăduință care funcționează, prin tradiție, în fața unor atari circumstanțe. Odată cu premiera, indiferent de nota pe care i-o vor fi acordat profesorii Institutului,

Julian Vișa s-a aflat pe un prag și, iată, a pașit dincolo, sau dincoace, intrând în rîndul regizorilor și fiind, deci, tinăr regizor, invitat de Teatrul Mic să dea viață unui spectacol. Dilema se destramă, dilema nu există. Teatrul Mic își asumă cu responsabilitate virtuțile și servituțele spectacolului cu *Viciunile lui Scapin*, spectacol venit la timp să spargă plafonul de nori mohoriți al repertoriului său, să aducă nițică surizătoare lumină pe scena acestui teatru și să adauge un titlu prestigios necăjitei sume de piese din tezaurul elasic de pe afișele teatrelor bucureștene.

Huștra farsă, cu procedee împrumutate copios de la *commedia dell'arte*, însă cu trăinice rădăcini în realitatea vremii lui Molière, se cere citită numai prin optica autorului ei, fin observator și necruțător critic al unor stări de fapt proprii sfîrșitului de veac 17, în care raporturi sociale concrete generează moravuri lesne de definit. Nu avem de-a face cu părinți nesățioși, care se pun de-a curmezișul fetei copiilor lor, ei avem de-a face cu burghezia rapace și avară, fascinată de înavețire, surdă la tot ce e omenesc. Nu ni se înfățișează servitori isteți care-și ridiculizează stăpînii, ei sînt opuse, cu evident eștig de cauză, falselor ierarhii sociale, adevăratele ierarhii care țin de virtuțile umane. Scapin, — precursor al unui șir de mandatori ai adevărului și dreptății, care va culmina cu Figaro — Scapin, zic, este un tip social. Desprins de contextul existenței lui sociale, Scapin se anulează.

Amintesc aceste bineștiute lucruri, pentru că mi se pare că tocmai pe acest teren regizorul — dăruit dealtfel cu vervă, fantezie, umor și simț al spațiului scenic — s-a mișcat mai anevoios, pășind inegal și șovăielnic, preferînd nu o dată rezolvări caricaturale sau de un comic gratuit soluțiilor obligatorii, impuse de substanța satirică a piesei. Inconsecvent cu sine și cu interpreții, Julian Vișa sfărâmă unitatea spectacolului, opunînd cuplului Argante-Géronte — un cuplu desprins de timp — un alt cuplu, Octav-Leandre, inofensiv. Între ei, singur Scapin — Dumitru Furdui — și înclin să cred că mai mult din intuiție și raționamente proprii, decît la îndemnul regizorului — s-a apropiat mai mult de esența farsei molieresti, relevîndu-i mobilurile și justificîndu-și astfel cascada de necruțătoare farse. Puțin a lipsit ca Furdui să atingă plafonul unei bune realizări, și din acest puțin face parte și o anume șarjă de ticuri, „de efect”, de care interpretul pare să se lase prea lesne ispitit în ultima vreme.

Cu un gest de teribilism juvenil, dar grațios atîta vreme cît nu aduce prin el o rezolvare hotărîtoare, definitorie, regizorul a distribuit în rolurile Argante și Géronte două excelente actrițe ale teatrului, Olga Tudoriche și Tatiana Iekel. Dacă sînt în dezacord cu această inovație, sînt, nu pentru că mă crispează ideea travestiului — exemple ilustrate, de la Sarah Bernard la... Areadie Do-

nos, susțin cauza regizorului — ci pentru că prin aceasta nu se obține nimic esențial în definirea celor două personaje. Rămîne să fie subliniate cu cite două linii groase numele actrițelor, pentru virtuozitatea — grațioasă, nu din vina lor — cu care și-au compus dificilele roluri, cheltuiind, cum zic, în van, valențe rare.

Excelent, de asemenea, irezistibil cu fiecare apariție, este începutabilul Florin Vasiliu în *Leandre*. Din păcate, el trebuie să lupte din greu cu o linie șerpuitoare impusă evoluției sale de către regizor, și care rareori întrebue adevărata linie a personajului. În cel mai neinspirat gest al său, Iulian Vișa a distribuit în rolul lui Octave pe un anume Laurim Jivan, student încă, dar prea devreme tributar unui stil exterior, fals, fără haz și cu o intolerabilă pronunție dialectală. Drăguțe, în scurtele lor apariții: Monica Ghiuță și Magda Popovici, dar mă întreb ce logică poate explica pasiunea arzătoare a celor doi tineri — deloc luată în deridere de autor — pentru nutrițele lor.

Adriana Leonescu a creat un spațiu de joc în afara timpului acțiunii, așa cum poate lăcerut regizorul, dar de bogată imaginație — îndemul generos la o mișcare și dispunere plastică de care a beneficiat, cu o bună intuiție, regizorul. Aceeași scenografă semnează costumele, excelente prin trimiterea la caracterul personajelor și prin rafinamentul erotic.

Virgil Munteanu

TEATROL „C. I. NOTTARA“

SORA CEA MARE

de A. Volodin

Am înțeles intenția regizorului Ion Olteanu de a construi un spectacol poetic, de a dirija din umbră cu gesturi delicate un „quatuor” sonorizînd, în acordurile muzicii de cameră, replicile piesei lui Volodin. În acest scop, spectacolul apelează la cîteva procedee: decuparea unor replici-cheie cu un conținut etico-poetic, general-uman (în genul — ce este fericirea —), sau banal-cotidian pe care interpreții le rostesc imobili, pe un ton elegiac, la rampă, într-un prolog și epilog sui-generis, în fața unor fișii de draperii ivorii